

Abstrakt v českém jazyce

Cenné papíry s důrazem na směnku jako důležitý nástroj obchodních závazkových vztahů

Institut cenných papírů provází společnost již po mnoho staletí a stal se nepostradatelnou součástí hospodářského života. Třebaže, až na výjimky představované zřejmě jen slovenským a švýcarským právním řádem, neexistuje obecná definice pojmu cenného papíru, nebrání to vymezení jeho charakteristických rysů, kterými jsou listina, resp. jakýkoliv hmotný substrát schopný zachytit písemný projev vůle a do ní inkorporované subjektivní majetkové právo mající původ v soukromoprávní oblasti. Z uvedeného lze usuzovat na těsné sepětí listiny a práva, kterého je zhmotněním. V souvislosti s vývojem společenských potřeb, zejména ve sféře obchodního styku, se začaly vyjevovat i nevýhody listiny, původně chápané jako nezbytná podmínka platného vydání a existence cenného papíru. V důsledku toho se spustil tzv. proces dematerializace cenných papírů a listina se nahrazovala zápisem v evidenci cenných papírů. V současnosti tedy cenné papíry mohou existovat jak v listinné, tak v zaknihované podobě, čímž je nepochybně usnadněno provádění některých složitějších obchodních transakcí.

Předkládaná diplomová práce spojuje výklad o cenných papírech s pojednáním o směnkách, jakožto jednom z druhů cenných papírů, jejichž demonstrativní výčet podává ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., zákon o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů. Konceptně jsem zvolila dělení na tři části. Část první pojednává paralelně o základních institutech cenných papírů a směnek a vykresluje charakter jejich vzájemného vztahu. Jádrem druhé části je směnečná problematika, zejména stěžejní instituty směnečného práva upravené zákonem č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů, a specifické rysy směnek odlišující je od ostatních druhů cenných papírů. V některých případech, u kterých se směnečná praxe častěji potýká s rozpornostmi, jsem se pokusila nastínit jejich řešení rovněž z pohledu soudních rozhodnutí. Celou samostatnou část jsem záměrně věnovala tzv. zajišťovacím směnkám, tj. směnkám plnícím zajišťovací funkci ve vztahu k jinému kauzálnímu vztahu, jež v posledních několika letech výrazně převažují a potlačují ostatní funkce

směnky.

Cílem této diplomové práce bylo poukázat na postavení směnek v systému cenných papírů a osvětlit stěžejní instituty směnečného práva. Mojí snahou bylo též objasnit některé sporné otázky a upřesnit výklad problematických ustanovení zákona směnečného a šekového.